

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра світової літератури

Затверджено
на засіданні кафедри світової літератури
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 10 від 17 червня 2024 р.).

Завідувач кафедри

Силабус із навчальної дисципліни
«ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА»,
що викладається в межах ОПІ (ОПН)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 035 Філологія

Львів 2024 р.

Назва курсу	Вступ до літературознавства
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська 1
Факультет і кафедра, за якою закріплені курс	Факультет іноземних мов, кафедра світової літератури
Галузь знань, шифр і назва спеціальності	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія
Викладач курсу	Мацевко-Бекерська Лідія Василівна, доктор філологічних наук, професор кафедри світової літератури
Контактна інформація викладача	ldiya.matsevko-bekerska@lnu.edu.ua (032)239-45-82 м. Львів
Консультації з курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю) (вул. Університетська 1, ауд. 431). Також можливі онлайн-консультації через Skype, Viber, Zoom та інші ресурси. Для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://lingua.lnu.edu.ua/course/vstup-do-literaturoznavstva
Інформація про курс	Курс розроблений для того, щоб студенти могли зрозуміти, системно осмислити і засвоїти основні літературознавчі поняття. Водночас зміст курсу призначений для відпрацювання навичок компетентного читання, вмінь цілісно аналізувати літературно-художній твір, історико-літературний процес чи теоретичний концепт. Після вивчення курсу бакалаври оволодіють необхідним комплексом знань та вмінь для подальшої самостійної роботи у сфері літературознавства, навчатися самостійно проводити цілісний поетикальний аналіз, добирати й поєднувати різні методологічні підходи до вивчення і дослідження історико-літературних чи теоретико-літературних явищ. Курс розроблений таким чином, щоб надати студентам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб здобути якісну філологічну освіту в ділянці літературознавства. Тому в курсі представлений як огляд концепцій літературознавчого дискурсу, так і процесів та інструментів, які потрібні для здійснення кваліфікованого літературознавчого аналізу певного явища, концепту, поняття тощо.
Коротка анотація курсу	Курс «Вступ до літературознавства» є однією з нормативних дисциплін зі спеціальності 035 Філологія для освітньо-професійної програми рівня освіти бакалавр, яка викладається в I семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета і цілі курсу	Метою вивчення курсу «Вступ до літературознавства» є формування цілісної системи філологічного мислення і фахового аналізу художньо-літературних явищ, ознайомлення з основними поняттями літературознавства, його історії та сучасного стану розвитку, розгляд основних теоретичних концепцій у сфері цілісного аналізу літературно-художнього твору, застосування практичних умінь і навичок компетентного літературознавчого дослідження.
Література для вивчення курсу	Основна література 1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія. – К., 2008. 2. Безпечний І. Теорія літератури. – К., 2009. 3. Білоус П. Теорія літератури. – К., 2013. 4. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. 5. Літературознавчий словник-довідник. – К., 1997. 6. Моклиця М. Вступ до літературознавства. – Луцьк, 2011. 7. Ткаченко А. Мистецтво слова: вступ до літературознавства. – К., 1998.

	<p style="text-align: center;">Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Брюховецький В. Специфіка і функції літературно-критичної діяльності. – К., 1986. 2. Домбровський В. Українська стилістика й ритміка. Українська поезика. – Дрогобич, 2008. 3. Коцюбинська М. Література як мистецтво слова. – К., 1965. 4. Ласло-Куцюк М. Засади поезики. – Бухарест, 1983. 5. Ласло-Куцюк М. Питання української поезики. – Бухарест, 1972. 6. Марко В. Основи аналізу літературного твору. – Кіровоград, 1997. 7. Наєнко М. Українське літературознавство: школи, напрями, тенденції. – К., 1997. 8. Парандовський Я. Алхімія слова. – К., 1993. 9. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки. – Львів, 2002.
Обсяг курсу	3 кредити ECTS. Лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 58 год.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент буде знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • специфіку літератури як виду мистецтва; • основні концептуальні положення з історії та методології літературознавства; • ключові концепти літературознавчої генології; • ознаки системності літератури; • параметри поезики літературного твору; • основні рівні стилістики художнього тексту; • закономірності літературного процесу. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати історичні аспекти літературознавства; • досліджувати літературний твір у параметрах основних видів мистецтва; • проводити цілісний літературознавчий аналіз художнього явища; • досліджувати поезику літературного твору; • аналізувати тенденції літературного процесу.
Ключові слова	літературознавство, історія літератури, теорія літератури, літературна критика, герменевтика, інтерпретація, генологія, поезика, художній образ, художній твір, метод, школа, напрям, стиль, версифікація, літературний процес
Формат курсу	Очний
	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації до іспиту
Теми	<p>Тема 1. Літературознавство як наука.</p> <p>Тема 2. Література як вид мистецтва.</p> <p>Тема 3. Література: специфіка і функціонування.</p> <p>Тема 4. Літературний розвиток.</p> <p>Тема 5. Література як система.</p> <p>Тема 6. Поетика літературного твору.</p> <p>Тема 7. Мова художнього твору. Версифікація.</p> <p>Тема 8. Літературний процес.</p>
Підсумковий контроль, форма	Іспит у кінці семестру, усний (комбінований)
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з української і зарубіжної літератури, історії України, всесвітньої історії, достатніх для сприйняття категоріального апарату літературознавства, розуміння джерел з історії літератури, теорії літератури, літературної критики та

	низки допоміжних дисциплін.
Навчальні методи і техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки тощо), проектно-орієнтоване навчання, дискусія, різні форми інтерактивного навчання.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу передбачає використання комп'ютерних програм, доступ до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний контроль: 50% семестрової оцінки; макс. кількість балів – 50; • іспит: 50% семестрової оцінки; макс. кількість балів – 50 балів. <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Письмові роботи: очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, проект, міні-дослідження). Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть результатом їхніх оригінальних досліджень чи міркувань. Для дотримання академічної доброчесності обов'язковими є наявність посилань на використані джерела, а також точні посилання на джерела, неприпустимими є списування, втручання в роботу інших студентів. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. В будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися всіх строків, визначених для виконання всіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Вся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем винятково в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані під час виконання практичних завдань, під час виконання тематичних тестів, за результатами самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях і активність студента під час практичних занять. Під час здійснення навчального процесу неприпустимими є пропуски та запізнення на заняття без поважної причини, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням, списування і плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>
Питання до іспиту	Перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань поданий у курсі, розміщеному на платформі MOODLE.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.

СХЕМА КУРСУ

№ з/п; тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Додаткова література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1	<p>Тема 1. Літературознавство як наука. Літературознавство як комплекс дисциплін про специфіку художньої літератури. Філологічний контекст літературознавства. Об'єкт і предмет літературознавства. Зв'язок літературознавства та інших гуманітарних дисциплін.</p>	лекція	<p>Гром'як Р. Естетика і критика. – К., 1975.</p> <p>Ресурси в інтернеті зазначені в матеріалах на платформі MOODLE</p>	<p>Іван Франко. Із секретів поетичної творчості // Франко І. Зібрання творів: у 50-ти томах. – К., 1981. – Т. 31. – С. 45-119.</p> <p>7 год.</p>	Заняття 1-2
2	<p>Тема 1. Літературознавство як наука. Теорія Івана Франка – панорама філологічного мислення. Психологічні й естетичні основи літературної творчості в осмисленні та інтерпретації Івана Франка. «Поетична краса» за Іваном Франком: поняття, визначення, смисли, горизонти розуміння і сприймання. Значення трактату Івана Франка у формуванні історико-літературного та літературно-критичного дискурсів новітнього літературознавства. Літературні горизонти ХХ – ХХІ століть: алюзії на Івана Франка.</p>	практичне заняття			Методичні вказівки для підготовки до практичного заняття розміщені на платформі MOODLE
3	<p>Тема 2. Література як вид мистецтва. Специфіка, предмет і призначення художньої літератури. Мистецтво як естетична субстанція та пізнавальна дійсність, вияв авторської емоційності. Походження і види мистецтва. Література як вид мистецтва. Поняття про художній світ, умовність, життєподібність.</p>	лекція	<p>Антоніч Б.-І. Твори. – К., 1998.</p> <p>Маланюк Є. Книга спостережень. – К., 1995.</p> <p>Ресурси в інтернеті зазначені в матеріалах на платформі MOODLE</p>	<p>І. Франко. Перехресні стежки / Пастка (1993), режисер О. Бійма.</p> <p>Стендаль. Червоне і чорне / Червоне і чорне (Франція, Італія, Німеччина) (1997), режисер</p>	Заняття 3-4

				Ж.-Д. Вераж.	
4	<p>Тема 2. Література як вид мистецтва. Специфіка, предмет і призначення художньої літератури. Мистецтво як естетична субстанція та пізнавальна дійсність, як вияв авторської емоційності. Художній світ: основні ознаки.</p>	практичне заняття	<p>http://moviestape.vet/katalog_filmiv/drama/8790-chervone-ta-chorne.html</p> <p>https://uakino.club/film/genre_drama/14431-pan-bovar.html</p>	<p>Г. Флобер. Пані Боварі / Пані Боварі (Бельгія, Німеччина, США) (2014), режисер С. Бартез.</p> <p>7 год.</p>	<p><i>Методичні вказівки для підготовки до практичного заняття розміщені на платформі MOODLE</i></p>
5	<p>Тема 3. Література: специфіка та функціонування. Літературно-художній образ. Художній образ: структура, види. Герменевтичні аспекти літератури. Літературні ієрархії та їхня специфіка. Основні функції літератури. Культурологічний контекст літератури. Національна сутність і самобутність мистецтва та літератури. Значення й функціонування літератури в сучасному суспільстві.</p>	лекція	<p>Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття / За ред. М. Зубрицької. – Львів, 2002.</p> <p>Піхманець Р. Психологія художньої творчості. – К., 1991.</p> <p>Ресурси в інтернеті зазначені в матеріалах на платформі MOODLE</p>	<p>Дж. С. Фоер. Страшенно голосно та неймовірно близько (2005) (текст) // Страшенно голосно та неймовірно близько (США) (2011), режисер С. Долдрі.</p> <p>7 год.</p>	<p><i>Заняття 5-6</i></p>
6	<p>Тема 3. Література: специфіка та функціонування. Літературно-художній образ. Герменевтичні аспекти літератури: розуміння як початок інтерпретації. Діалогічність/полілогічність художнього тексту / твору. «Оживання» художнього світу в інших видах мистецтва. Автор – твір – читач: спілкування через текст і поза текстом. Суспільне значення та функції літератури в контексті авторських мистецьких рішень: межі самобутності.</p>	практичне заняття			<p><i>Методичні вказівки для підготовки до практичного заняття розміщені на платформі MOODLE</i></p>

7	<p>Тема 4. Літературний розвиток. Проблема термінологічних визначень: метод, школа, течія, напрям, стиль. Авторська домінанта в художній творчості, типи творчості, творча манера. Творчий метод. Категорія стилю в літературознавстві. Ідеостиль і стиль літературного твору (стилетвірні фактори та носії стилю). Літературний напрям, чинники, що його визначають.</p>	лекція	<p>Вступ до літературознавства // Упоряд. Н. Бернадська. – К., 1995.</p> <p>Грабович Г. В пошуках великої літератури. – К., 1993.</p> <p>Ортега-і-Гасет Х. Дегуманізація мистецтва. Вибрані твори. – К., 1994. – С. 238-272.</p>	<p>Стилетвірні чинники та носії стилю (на матеріалі творчості письменника).</p> <p>7 год.</p>	Заняття 7-8
8	<p>Тема 4. Літературний розвиток. Аналіз поетологічних аспектів провідних літературних напрямів на матеріалі творчості одного з письменників (українська, зарубіжна література).</p>	практичне заняття	<p>Стиль і час: хрестоматія. – К., 1983.</p> <p>Ресурси в інтернеті зазначені в матеріалах на платформі MOODLE</p>		План і методичні вказівки для підготовки до практичного заняття розміщені на платформі MOODLE
9	<p>Тема 5. Література як система. Загальне поняття про роди та жанри. Походження літературних родів. Категорії ліричного, епічного і драматичного як родові ознаки літератури. Літературний вид як один зі ступенів класифікації родової форми. Загальна характеристика літературних родів. Літературний жанр: поняття «жанр», «змістова форма жанру». Жанрові структури, канони та системи.</p>	лекція	<p>Буало Н. Мистецтво поетичне. – К., 1967.</p> <p>Бовсунівська Т. Основи теорії літературних жанрів. – К., 2008.</p> <p>Ласло-Куцюк М. Питання української поезики. – Бухарест, 1971.</p> <p>Татаркевич В. Історія шести понять. – К., 2001.</p>	<p>Епос в історії літератури: формування, розвиток, авторські репрезентації.</p> <p>Лірика в історії літератури: формування, розвиток, авторські репрезентації.</p> <p>Драма в історії літератури: формування, розвиток, авторські репрезентації.</p>	Заняття 9-10
10	<p>Тема 5. Література як система. Основні поняття та історія генології. Літературна генерика: історико-літературна панорама, індивідуальний авторський стиль.</p>	практичне заняття	<p>Франко І. Краса і секрети творчості. – К., 1980.</p> <p>Ресурси в інтернеті зазначені в матеріалах на платформі MOODLE</p>	<p>7 год.</p>	Детальний план і методичні вказівки для підготовки до практичного заняття розміщені на платформі MOODLE

11	<p>Тема 6. Поетика літературного твору. Основні терміни та поняття поетики. Структура художнього твору, зміст і форма як філософські категорії та як чинники цілісності твору. Поняття «літературний твір», «літературно-художній твір». Твір і текст. Компоненти змісту й форми літературного твору. Світ літературного твору. Принципи аналізу літературного твору.</p>	лекція	<p>Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. – Мюнхен, 1993.</p> <p>Квіт С. Основи герменевтики. Текст лекцій. – К., 1999.</p> <p>Лесик В. Композиція художнього твору. – К., 1972.</p>	<p>Поетика літературного твору.</p> <p>7 год.</p>	Заняття 11-12
12	<p>Тема 6. Поетика літературного твору. Родова та жанрова характеристика. Компоненти змісту і форми твору. Основні функції літератури. Чинники виразності літературного твору.</p>	практичне заняття	<p>Ресурси в інтернеті зазначені в матеріалах на платформі MOODLE</p>		<p>Методичні вказівки для підготовки до практичного заняття розміщені на платформі MOODLE</p>
13	<p>Тема 7. Мова художнього твору. Версифікація. Мова як засіб комунікації та як художня модель. Структура і принцип організації художнього мовлення. Рівні художньої мови. Фоніка. Віршування, основні терміни. Системи віршування. Цілісний аналіз поетичного твору (план-схема).</p>	лекція	<p>Вихованець І. Таїна слова. – К., 1990.</p> <p>Качуровський І. Метрика. – К., 1994.</p> <p>Качуровський І. Нарис компаративної метрики. – Мюнхен, 1985.</p> <p>Качуровський І. Строфіка. – Мюнхен, 1967.</p> <p>Качуровський І. Фоніка. – Мюнхен, 1974.</p> <p>Костенко Н. Українське віршування ХХ століття. – К., 1993.</p>	<p>Мова літературного твору.</p> <p>Аналіз поетичного твору.</p> <p>7 год.</p>	Заняття 13-14
14	<p>Тема 8. Мова художнього твору. Віршування. Аналіз стилістичних засобів одного з художніх творів (із самостійно прочитаних). Аналіз ліричного твору за схемою.</p>	практичне заняття	<p>Качуровський І. Строфіка. – Мюнхен, 1967.</p> <p>Качуровський І. Фоніка. – Мюнхен, 1974.</p> <p>Костенко Н. Українське віршування ХХ століття. – К., 1993.</p>		<p>Методичні вказівки для підготовки до практичного заняття розміщені на платформі MOODLE</p>

			<p>Ласло-Куцюк М. Питання української поетики. – Бухарест, 1971.</p> <p>Сидоренко Г. Українське віршування: від найдавніших часів до Шевченка. – К., 1972.</p> <p>Ткаченко А. Мистецтво слова. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2003.</p> <p>Ресурси в інтернеті зазначені в матеріалах на платформі MOODLE</p>		
15	<p>Тема 8. Літературний процес. Літературне життя, його основні складові та учасники. Літературний процес у теоретико-літературному й історико-літературному вивченні. «Зовнішні» і «внутрішні» фактори розвитку літератури. Константно-атрибутивне та історично-змінне в розвитку літератури. Проблеми типологізації й періодизації як важливі для дослідження літературного процесу.</p>	лекція	<p>Грабович Г. До історії української літератури. – К., 1997.</p> <p>Ігнатенко М. Генезис сучасного художнього мислення. – К., 1986.</p> <p>Павличко С. Д. Дискурс модернізму в українській літературі. – К., 1997.</p>	<p>Сучасна література – українська та зарубіжна – в парадигмі культури ХХІ століття.</p> <p>9 год.</p>	Заняття 15-16
16	<p>Тема 8. Літературний процес. Константно-атрибутивне та історично-змінне в розвитку літератури (показати на прикладі творчості одного з письменників української або зарубіжної літератури).</p>	практичне заняття	<p>Бандровська О. Т. Реальність як вигадка. Поняття «метамодернізм» і «метамодерн» у сучасному культурологічному і літературознавчому дискурсі // Іноземна філологія, 2021.</p> <p>Ресурси в інтернеті зазначені в матеріалах на платформі MOODLE</p>		Методичні вказівки для підготовки до практичного заняття розміщені на платформі MOODLE

